

MONODAKTYLOSKOPI
EENFINGERREGISTRATURERS PRAKTISKE OG
VIDENSKABELIGE FORMAAL
HAKON JØRGENSENS FORSKNING

Af Auditor E. SCHÄFFER,

Direktør for det internationale Fjernidentificeringsbureau, København.

DET klassiske Eksempel paa Identificering af en Forbryder paa Grundlag af Fingeraftryk fra Gerningssted findes i Henry's Bog: Classification and uses of Finger Prints 1901, S. 50. Det var i 1898, at Bestyreren af en Tehave i Distriktet Julpaiguri i Indien fandtes i sin Seng med overskaaren Strube. Hans Dokumentskab og Penge-
skab var opbrudt og flere Hundrede Rupees stjaalet. Adskillige Personers Færden blev undersøgt, saaledes Slægtninge til en ung Pige, som den Afdøde havde haft Forbindelse med, en Bande Vagabonder, en forhenværende Tjener, som efter Afdødes Anmeldelse var straffet for Tyveri, og en Kok, paa hvis Klæder der var Blodpletter. Disse Undersøgelser bragte intet Lys i Sagen. Tjeneren var vel løsladt igen, men var ikke siden set paa Egnen. En kemisk Undersøgelse godtgjorde, at Blodet paa Kokkens Klæder var Dueblod. Henry fortsætter sin Beretning saaledes: »Heldigvis bemærkedes nu paa en Kalender fra Dokumentskabet — — — to svagt brune Pletter. Under et Forstørrelsesglas blev den ene Plet erkendt som en Del af et Fingeraftryk af en af Fingrene paa et Menneskes højre Haand. Paa Politiets Centralbureau i Bengal bliver Fingeraftrykkene af alle Personer, der dommes for visse For-

brydelser, klassificerede og registrerede, og ved Sammenligning fandtes Aftrykket fra Kalenderen at korrespondere nøjagtigt med det højre Tommelfinger-Aftryk af Kangali Charan, den forhenværende Tjener, der er omtalt ovenfor. Han blev derfor arresteret i Birbhum, nogle Hundrede Mil derfra, og bragt til Calcutta, hvor hans højre Tommelfinger-Aftryk igen blev taget. Politiet gik imidlertid i Gang med at skaffe yderligere Oplysninger. En Kemiker under Guvernementet attestede, at de brune Mærker paa Kalenderen var Pattedyrblod, og man gik ud fra, at den virkelige Morder eller hans Hjælper havde berørt Kalenderen med den blodplettede Tommel, da han rodede op i Dokumentskabets Papirer for at lede efter Nøglen til Pengeskabet. Den Mistænkte blev tiltalt for Mord og Tyveri og blev dømt for at have stjaalet den Afdødes Ejendom, idet Juryen fandt det uforsvarligt at dømme ham for et Mord, som ingen havde set blive begaaet, hvorimod der fandtes at være tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis imod ham for Tyveri. Denne Dom blev stadfæstet af Højesteret, hvortil den blev appelleret. «

Siden hint fjerne Aar 1898 er der sket en rivende Udvikling i den daktyloskopiske Praksis og Videnskab. Store Samlinger af Forbryder-Aftryk, ofte tællende Millioner, er skudt op som Paddehatte i den gamle og den nye Verden, og Litteraturen er blevet et Bjerg, hvis Tinder den enkelte Forsker ikke kan overkomme at bestige. Alligevel aftvinger Henry's Eksempel med sin beskedne, næsten lidt naive Fremstilling, Læseren Respekt. For Henry har det været en personlig Triumf. Han havde tre Aar tidligere under Besøg i London lært Galton at kende og havde Aaret efter udarbejdet det System, der bærer begge disse Forskeres Navne. Han selv var overbevist om Fingeraftrykkets Beviskraft, og det var lykkedes ham at fremstille sin Sag saa veltalende, at Guvernementet i Calcutta i 1896 besluttede at prøve den dristige Mands Ideer i Praksis. Da foretoges denne Identificering. Det var en Bedrift. Den blev jo Be-

kræftelsen paa Rigtigheden af Henry's Kongstanke. Denne Identificering og mulig nogle tidligere, som Henry ikke har fundet Omtale værd, og ganske bestemt en lang Række, ja en uhyre lang Række senere Identificeringer i Indien og Kloden over viser, hvor genial en Tanke det var at indbringe Fingeraftrykket i Politiets Laboratorier. Tanken var saa indlysende rigtig, at den organiske og naturlige Udvikling af Daktyloskopien saa at sige af sig selv bragte Politiet tallose nyttige, snart kunde man sige: ganske uundværlige Resultater.

Jeg springer et kvart Aarhundrede frem i Tiden. Nu kan der berettes Tusinder overbevisende Eksempler paa Fingeraftrykkets Nytte og Styrke allevegne fra. Jeg vælger et Eksempel fra Los Angeles, Kalifornien.

Den 18. Oktober 1924 trængte en Indbrudstyv ind i Fru Parsons Hjem i Los Angeles. Fru Parson opdagede først, at der var en Fremmed i Huset, da hun hørte Kommandoen: »Hænderne op!« Hun sad og spillede Klaver, og paa Grund af Musiken hørte hun ikke Tyven, før han var helt inde i Stuen, hvor hun sad. Indbrudstyven havde et Lømmetørklæde over den underste Del af Ansigtet og Hatten dybt ned i Panden. Hun saa kun hans Øjne. Han truede hende med en Revolver og beordrede hende til at udlevere sine Smykker. Hun blev saa forskrækket, at hun ikke øjeblikkelig kunde komme i Tanker om, hvor hun havde sit Smykkeskrin. Hun følte sig mere og mere sikker paa, at Manden havde i Sinde at myrde hende, og hun forsøgte at undslippe. Hun naede saa langt som til Døren, da Røveren skød. Kuglen ramte Fru Parson i Ryggen og blev siddende i Underlivet. Hun laa en Tid lang meget syg, og Lægerne troede ikke, hun vilde komme sig. Hun blev imidlertid rask igen.

Der fandtes et brugeligt Fingeraftryk paa Fru Parsons Smykkeskrin. En Mand ved Navn James W. Preston blev arresteret som sigtet for Indbrudet og Mordforsøget. Det var imidlertid ikke hans Finger, der havde sat Aftryk paa

Æsken. Han var Marinesoldat fra Stillehavetsflåden og blev taget som Desertør og Vagabond. Bortset fra en mindre Politiforseelse havde han ikke tidligere været straffet. Preston blev forhørt om sin Færd den Aften, Indbrudet skete, og kom med forskellige modstridende Forklaringer. Derved har han senere selv sagt, at han var saa lamslaaet over Sigtelsen, at han fortalte det første det bedste, der faldt ham ind. Hans Forklaring om, hvor han havde været om Aftenen den 18. Oktober, blev kontrolleret og viste sig opdigtet. Preston blev derefter ført til Fru Parsons Sygeseng, og Fru Parson sagde, at hans Øjne og Stemme lignede den Mand, der havde skudt paa hende. Fru Parson troede virkelig selv dette. Manden var af samme almindelige Bygning. Han svarede paa enhver Maade til det Signalement, Fru Parson havde opgivet, da hun første Gang kunde taale at blive afhørt. Hun havde ganske vist ikke set andet end hans Øjne, og hun havde kun hørt hans Stemme i et Øjeblik, hvor de begge var yderst ophidsede. Fru Parson blev saa rask, at hun kunde møde i Nævningetinget og gentage sin Forklaring. Han blev kendt skyldig af Nævningerne i Retten i Los Angeles, væsentlig paa Fru Parsons Vidnesbyrd. Straffen blev Tugthusarbejde fra 11 Aar indtil paa Livstid.

Da Lederen af Fingeraftryksbureauet i Los Angeles var af den Anskuelse, at Preston var uskyldig, registrerede han Fingeraftrykket fra Fru Parsons Smykkeskrin og lagde det paa Plads i sin Samling af Fingeraftryk fra Gerningssteder. Dette Fingeraftryk blev nu sammenlignet med Fingeraftrykkene af alle de Indbrudstyre, der blev anholdt af Politiet i Los Angeles efter den 18. Oktober 1924.

I Foraaret 1926 identificeredes Fingeraftrykket fra Fru Parsons Smykkeskrin som værende afsat af højre Ringfinger af Earl M. Carroll, der var anholdt for Tyveri og ved Hjælp af Fingeraftryk var overbevist om tre andre Forhold. Han var aldrig dømt for Indbrud, men var kendt som Forbryder. Carroll nægtede at udtale sig om Sagen. Førend Under-

søgelsen var afsluttet, blev han som uheldbredelig sindssyg indlagt paa en Sindssygeanstalt. Formodentlig har han gaaet og ruget over sin Handling, lige siden Preston blev dømt til Tugthusstraf. Fingeraftryks-Identificeringen var sikker. Der var Sammenligningspunkter nok, saa det var umuligt at tage fejl. Sagens Akter blev sendt til Guvernøren i Kalifornien, der under Hensyn til, at det var bevist, at Fingeraftrykket paa Fru Parsons Skrin var afsat af Carroll, personlig aflagde Besøg hos Preston i Tugthuset i San Quentin og overrakte ham hans Benaadning. Han havde da afsonet 2 Aar af Straffen.

Hvem kan udtænke en anden Maade, hvorpaa Preston kunde være givet tilbage til Livet? Alene Fingeraftrykket paa Smykkeskrinets Kant kunde gøre hans Navn saa rent som Sne. Hvorfor forholde Læserne af denne Artikel, der ender saa sagligt, at Politiet i Los Angeles — som i en rigtig Solstraalefortælling — skaffede Preston en Stilling i Ford Motor Car Manufacturing Plant.

Til Orientering skal lige bemærkes, at Henry i 1898 naturligvis ikke havde nogen monodaktyloskopisk Registratur, men at Charan jo paa Forhaand var blandt de mistænkte, hvorfor det har været et Spørgsmaal om Minuter ved Hjælp af den alfabetiske Registratur at lægge hans 10-Fingeraftryk frem paa Bordet.

I Los Angeles findes en Mono-Samling. Den kunde intet Resultat give, da Carroll, hvis Fingeraftryk sad paa Skrinet, ikke før var dømt for Indbrud, hvorfor hans Fingeraftryk ikke var registreret i Mono-Samlingen, medens en Søgning i 10-Fingersamlingen har været forgæves og ogsaa under Hensyn til Beskaffenheden af Gerningsstedsafttrykket, hvoraf jeg har et Fotografi, har været temmelig haabløs. Eksemplet viser da en Fremgangsmaade, der med Held kan anvendes, ganske vist kun, naar den Tilfældighed indtræffer, at Gerningsmanden af anden Grund arresteres.

En Monoregistratur indrettes og arbejder ellers normalt saaledes: Visse Forbryderes Fingeraftryk udklippes, hver

Finger for sig, og opklæbes paa smaa Kort. De registreres og indsættes i Kartotekskabet efter Registreringsformlerne. Naar Politiet finder paa Gerningssted et Aftryk, der ikke stammer fra Beboere, Personale eller andre vedkommende, registreres dette saavidt gørligt, hvorefter det forsøges, om man kan finde det tilsvarende Aftryk i Monosamlingen. Et Resultat af denne Arbejdsmaade forudsætter, at Gerningsmanden er Recidivist. Statistikerne viser, at Recidivisterne er Ophavsmænd til et klækkeligt Antal af opklarede Indbrud. Er det fantastisk at gætte paa, at de professionelle Erhvervsforbrydere tager et stort Flertal af de uopklarede Indbrud paa deres Kappe?

De to anførte Eksempler viser ogsaa Udviklingen i Lægfolks Syn paa Fingeraftryk. Oprindeligt (1898) stod denne Teknik som ny og overraskende. Nævningerne stod overfor noget uvant og turde ikke drage den fulde Konsekvens. De dømte kun Charan for Tyveri, men frifandt ham for Mord.

Den amerikanske Kriminal sag havde været stærkt omtalt i Dagspressen, der fejlagtig havde meddelt, at det var Prestons Fingeraftryk, som Politiet havde fundet paa Smykkeskrinet. Dette havde ogsaa Hovedvidnet Fru Parson læst og troet paa. Det er overordentlig sandsynligt, at denne forkerte Overbevisning har virket saaledes paa hende, at den har givet hendes Vidnesbyrd det Maal af Sikkerhed, der netop har kunnet overbevise Nævningerne.

Det er ikke min Opgave her at kritisere den Dom, der blev afsagt over Preston ved Retten i Los Angeles, væsentlig paa Grundlag af Vidneforklaringer. Men jeg vil gerne fremhæve, hvor søvnigt og dunkelt et Lys saadanne Forklaringer kaster over en Sag, sammenlignet med det blændende Lyshav, der udstraalet fra et identificeret Fingeraftryk. For Politiet er der intet som et Fingeraftryk. Hvis det lykkes Politiet i et efterladt Aftryk paa Gerningssted at læse den skyldiges Navn, betyder det, at han kan efterlyses under Navn og Signalement, og at han kan over-

bevises, selv mod sin Benægtelse, hvis han anholdes. Politiet og Statsadvokaten faar Syvmilestøvler paa, baade under Efterforskningen og Retsforhandlingerne.

Derfor er jeg Tilhænger af, at der bør indrettes monodaktyloskopiske Registraturer, navnlig af de professionelle Indbrudstyves Fingeraftryk. Til Identificering af Gerningsstedsaftryk egner nemlig de sædvanlige 10-Finger-Registraturer sig ikke, naar Mistanken ikke kan rettes mod en bestemt Person, altsaa netop i de Tilfælde, hvor Politiet er i størst Nød for Beviser.

Det er sagt saa ofte, at Indretningen af saadanne Registraturer, der kræver Ansættelsen af nyt og særlig uddannet Mandskab, ikke kan betale sig, selv om det maatte være rigtigt, at disse Registraturer vilde give Politiet Nøglen til Opklaring af en Del alvorlige Kriminal-sager. Jeg svarer hertil, at det kan næsten altid betale sig at forbedre Politiets Teknik. Det kan ikke siges for tit, at monodaktyloskopiske Registraturer skal lægge en Snare paa de professionelle Tyves natlige Jagtmarker. Hvor ofte hænder det ikke i de større Byer, at en Indbryder, der endelig paagribes, letter sin Samvittighed for Hundrede eller endog flere Hundrede Snylteangreb mod Samfundet, mens maaske hans Fingeraftryk er efterladt hver anden eller hver tiende Gang han har stjaalet. Sagen er den, at Opsporing af Gerningsstedsaftryk og disses Sikring bliver tifold omhyggeligere, naar man ved, at der hjemme paa Hovedstationen venter en velindrettet Eenfingersamling, der tørster efter at bruge sin bundne Energi. At søge i en 10-Finger-Samling efter Gerningssteds-Aftryk, som de oftest frembyder sig, ret uklare Aftryk af de hyppigst forekommende Typer, og maaske blot fra en enkelt Finger, hvis Nummer ikke med Sikkerhed kan angives, er ret ørkesløs og vil vel ofte overhovedet ikke blive foretaget. I de store Byer vil Ekspeditionen af de løbende Sager ikke levne Tid til et saa omstændeligt Foretagende, og selv om det sættes i Gang med Energi, maa nødvendigvis nogle Timers forgæves Søgen sløve Hjer-

nen og dove Opmærksomheden. Det er min Overbevisning, at en velorganiseret monodaktyloskopisk Afdeling indenfor Opdagelsespolitiet vil spare Samfundet for mange alvorlige Ulemper og Ulykker. Alene herved standses maaske den revolvervæbnede Tyv, førend det kommer dertil, at en tilfældig Hindring bevæger ham til at fyre.

Statistikkerne fra de nylig anlagte preussiske Mono-Samlinger, der er indrettede i over 30 af de større Byer, synes mig at virke i høj Grad opmuntrende. Eksempelvis skal nævnes, at Samlingen i Köln, der i 1927 talte 13000 Fingre af Indbrudstyve m. fl. og i 1928 23000 Fingre (2306 Forbrydere) hjalp Politiet til Identificering af Gerningsstedts-Aftryk i 1927 i 45 Tilfælde, i 1928 i 73 Tilfælde, alt i Sager, hvor der ikke forelaa Mistanke paa anden Maade mod de paagældende Forbrydere, altsaa »rene« Tilfælde, hvorom det tør formodes, at ingen af dem var blevet opklaret paa anden Maade saa hurtigt som det nu skete, og velsagtens adskillige aldrig.

Disse Statistiker vælter om fornødent den Indvending mod Eenfinger-Registraturer, at de professionelle Forbrydere benytter Handsker. Jeg kan da ogsaa meddele, at f. Eks. Berlins Politi har mangfoldige Eksempler paa, at deres farligste professionelle Indbrudstyve er overbevist gennem Fingeraftryk fra Gerningssted. Jeg nævner, at en Penge-skabstyv, der i 20 Aar havde vandret frem og tilbage mellem Friheden og Tugthuset, i 1927 paany efterlod sit Fingeraftryk paa Pengeskab, og at det samme hændte i samme Uge en Tyv, der havde været straffet tidligere for ialt 350 Indbrud. Lignende Erfaringer haves overalt. Jeg har nogle Gange i en Forsamling af et større Antal Sagkyndige (New York, Berlin) opkastet det Spørgsmaal, hvor mange Procent af de professionelle Indbrydere der regelmæssigt arbejder med Handsker. Der har været almindelig Enighed om, at hvis man sagde 10 %, var det højtregnet.

Om hvad Grunden hertil kan være, fremsætter Heindl nogle interessante Betragtninger i »System und Praxis der

Daktyloskopie«, 1927, S. 321, se ogsaa U. f. R. 1928 B. S. 13. Jeg tror ogsaa, at den grænseløse Uforsigtighed som en Forbryder jo udviser ved ubekymret at arbejde med de bare Hænder, i de fleste Tilfælde skyldes, at hans Hjernevindinger er for træge til ret at vurdere Faren. Den Kategori af Forbrydere, der leverer Hovedbestanddelen af Eenfinger-Kartotekernes Materiale, nemlig Indbrudstyvene, tilhører jo ikke Eliten i de Lovløses Samfund.

Spørgsmaalet bliver da, om der rejser sig tekniske Vanskeligheder mod Indretningen af monodaktyloskopiske Registraturer. I New Scotland Yard i London begyndte man derpaa i 1921, men opgav det igen, allerede da Samlingen havde naaet 17000 Fingre. Grunden hertil var den, at man i London kom til det Resultat, at et Eenfingersystem, der benytter som Udgangspunkt et fast Punkt (a fixed point) i Fingeraftrykket, er dødsdømt fra Begyndelsen. Denne Indvending er ikke uden Vægl. Naturligvis tænkes der ved et fast Punkt paa »indre Terminus«, Fingeraftrykkets Kærne, der er udsat for det haardeste Tryk paa Gerningsstedet og derfor ikke sjældent bliver saa udvisket og utydelig, at man ikke kan begynde Registreringen i dette Punkt. Jeg skal senere komme tilbage hertil.

Politiet i Paris naaede længere frem i sine Forsøg, men opgav dem dog, da Eenfinger-Samlingen naaede, hvis jeg husker ret, 50.000 Fingre.

Berlins Politi, der nu er oppe paa 90.000 Fingre, arbejder fremdeles videre med Held, men møder betydelige praktiske Vanskeligheder i de store Slyngegrupper, hvor man i alt Fald indtil for kort Tid siden som en meget tidlig Underafdeling har benyttet Linietælling til Delta.

Allerede paa dette Sted vil jeg indskyde, at de mere eller mindre professionelle Indbrudstyve har en mere lokal end international Karakter, og at det derfor — som Organisationen i Preussen viser — vil have betydelig Interesse at oprette lokale Eenfinger-Samlinger i Provins-

byerne, selv om man ikke samtidig anlægger 10-Finger-Samlinger, men fremdeles centraliserer disse i Hovedstaden. Det vil som allerede nævnt gøre Sikringen af Gerningsstedsaftryk mere effektiv. Herved skydes tillige en Breche i den herskende Anskuelse, at kun Centralbureauets Fagfolk er autoriserede til at beskæftige sig med Fingeraftryk. Jeg er sikker paa, at den nye Eenfinger-Organisation i Preussen virker som et friskt Vejr og giver mangen ung Politimand øget Glæde ved Arbejdet.

Men skal Hovedstædernes Forbrydere triumfere, heriblandt Landets egentlige Storforbrydere, fordi den hidtil anvendte Eenfinger-Teknik melder Pas, efterhaanden som Samlingen vokser? Er det nødvendigt, at Politiet i Storbyerne paa dette Felt maa strække Vaaben? Hvis Galton har Ret, naar han siger, at en enkelt Fingers Aftryk kan frembyde 64 Milliarder forskellige Papillarlinie-Billeder, der er sikkert kendbare fra hinanden, skulde det da ikke være muligt at finde et System, der tilfredsstiller det praktiske Behov?

Nu er Galtons Statistik naturligvis baseret paa de fine Detailler i Fingeraftrykket. Mens en lille Eenfinger-Samling vel nok kan klare sig uden at ty til Detaillernes Hjælp ved Underinddelinger, er det udenfor al Tvivl, at denne Hjælp kan de store Samlinger ikke undvære uden at bryde sammen. Det er nu som bekendt netop saaledes, at de Mønstre, der næsten af sig selv frembyder praktiske Underinddelinger af ret grov Karakter, er de sjældnest forekommende. De vil altsaa blive indsat i Grupper, der forholdsvis let kan overses. Men de hyppigst forekommende Hvirvler, nemlig Hvirvler af en almindelig ukompliceret Bygning med mange Linier til begge Deltaer, og først og fremmest Slynger med mange Linier til Deltaet, danner meget store Grupper, der kun frembyder nogle ganske faa naturlige eller selvfølgelige Undergrupper. Derfor kan Problemet straks stilles saaledes: Vil man finde en rationel Inddeling for de hyppigst forekommende Møn-

stre, kan man ikke komme udenom de fine Detailler.

Her møder vi Hakon Jørgensens Indsats.

Denne fremragende Daktyloskops Betydning er nylig bleven karakteriseret træffende af Tysklands første Kapacitet paa dette Omraade, Robert Heindl, der i »Archiv für Kriminologie«, Band 82, 4. Heft, Juni 1928, S. 239, skriver: »Det er Jørgensens store uforgængelige Fortjeneste, at han er den første, der har vist os Vejen til en indgaaende Beskrivelse af Fingeraftrykket, lige til den mindste Detaille. Hans første Publikation om Monodaktyloskopi fremkom 1914 i vort Archiv, Band 58, S. 114. Alle Forslag, der senere fra Jørgensen eller andre er fremsat angaaende Eenfingerregistrering eller Fjernidentificering, gaar ud fra denne Artikel. Hvorledes der i de enkelte Forslag bliver analyseret og klassificeret, er kun en uvæsentlig Forskel. I Grundtankerne gaar alle Forslag ud fra Jørgensens Idé, som man, med et Paradox, kunde definere saaledes: at overføre til Fingerspidserne Principet i Bertillons portrait parlé«.

Heri har Heindl Ret, ogsaa i Bemærkningen om, at Registreringssystemet er en Biling, men vel at mærke kun, naar den rette Forstaaelse af Detaillernes Natur ligger til Grund for Systemet. Det følgende vil nemlig vise, at mens de fra forskellig Side senere fremkomne Eenfingersystemer ofte syner som slaviske Efterligninger af Hakon Jørgensens Formler, har de med Undtagelse af det yngste dog manglet Prikken over i'et. Hakon Jørgensen har paa dette Felt — som vel paa adskillige andre — været forud for sin Tid. Hvad han forkyndte i 1914 og siden idelig og idelig indskærpede, bl. a. under Undervisningskursus for 150 udenlandske Daktyloskoper og ved digre Lærebøger paa 6 Sprog, er i Litteraturen først blevet virkelig forstaaet og opfattet i 1928. Jeg kommer tilbage hertil.

Hakon Jørgensen er ikke kommen sovende til sine Resultater. Efter sin første Publikation i 1914 syslede han

under Verdenskrigen stadig med Problemet. Hans System af 1920 blev i dette Aar demonstreret i London og blev kendt for en større Læsekrede, da der i 1921 udkom en fransk Lærebog i Fjernidentificering.¹⁾ Den første egentlige Lærebog i Eenfinger-Registrering kom paa Dansk i 1923 og blev hurtigt oversat til Engelsk, Portugisisk og Tysk. I Vinteren 1922-1923 udarbejdedes paa Fjernidentificeringsbureauet under Højtryk, hvilket Arbejdstempo var naturligt for Hakon Jørgensen, en Forsøgsregistratur paa 20.000 Fingre, udarbejdet efter et grundigt Studium af et stort Antal Fingeraftryk fra Gerningssted. Denne Forsøgssamling blev demonstreret under stor Interesse for Sagkyndige i New York, Wien og Bryssel. I 1928 er Fjernidentificeringsbureauets internationale monodaktyloskopiske Registratur demonstreret i Bern under den internationale Kriminalpolitikkommissions sidste Møde.

Jeg vil nu prøve paa at opstille Principerne for en monodaktyloskopisk Registratur, saaledes som de følges paa Fjernidentificeringsbureauet, der bygger paa Hakon Jørgensens Forskninger og Erfaringer. Jeg forudskikker den

¹⁾ Naar i Teksten Fjernidentificeringssystemet og Eenfinger-systemet omtales sammen, er Grunden den, at Hakon Jørgensen altid syslede samtidig med begge, og at de saa at sige er groet op sammen. Det er hans Studier over de fine Detailler, der ligger til Grund for begge Systemer. Paa et Stadium var Eenfingerformlen direkte udledet af Detailformlerne. Da kunde man i Sandhed sige, at Fjernidentificeringssystemets Detailformel var Moder til Eenfingersystemet, der dog emanciperede sig noget og svøbte af sig visse Ufuldkommenheder fra Detailformlen. Mens saaledes begge Systemer bygger paa samme tekniske Betragtninger, er deres Arbejdsmaade vidt forskellig. Ved Fjernidentificering benyttes til Identificering en Talrække og et Fingeraftryk, ved Eenfinger-Identificering benyttes to Fingeraftryk, nemlig Gerningsstedes-Aftrykket og det tidligere optagne, nu i Mono-Kartoteket indsatte Aftryk af samme Finger. — Dette er nøgtern Tale. Hakon Jørgensen drømte om at identificere Gerningsstedesaftryk pr. Telefon (Fjernidentificering), og vi har gjort det Masser af Gange under Demonstrationer.

Bemærkning, at de følgende Punkter bringer de Argumenter, der kan anføres til Forsvar for Benyttelsen af Detailler overhovedet, dernæst Hakon Jørgensens originale, først nylig til Bunds forstaaede Paavisning af, hvorledes man kan gøre de fine Detailler, der ikke lader sig benytte uden Forstørrelsesglas, til et forholdsvis groft Hjælpemiddel til Opstilling af Undergrupper, hvorved der opnaas den eneste rationelle Inddeling, og dernæst, hvorledes han, skønt til en vis Grad benyttende indre Terminus som Hovedhjørnen, dog undlader at begynde sin Registrering i dette undertiden vanskeligt paaviselige og saarbare Punkt.

I.

En monodaktyloskopisk Registratur bør naturligvis kun omfatte Forbrydere, der kan forventes at efterlade Fingeraftryk paa Genstande, som de rører under Udførelsen af deres Forbrydelse. Dette er først og fremmest Indbrudstyre. De vil altid danne Hovedstammen. Enhver Politimyndighed kan efter Forgodtbeholdende tilføje enkelte andre Kategorier, der dog altid vil være et Mindretal, og hvis Medtagelse derfor ikke øger Laboratorie-Arbejdet eller tynger Kartoteket i urimelig Grad. Som saadanne Kategorier kan nævnes Hoteltyve, Automobiltyve, Butikstyre, bevæbnede Tyve og Pengeafpressere. Monodaktyloskopien regner med, at de professionelle Forbrydere som Hovedregel udvikler et Speciale.

II.

Det er Hensigten med en monodaktyloskopisk Registratur at borteliminere fra Undersøgelsen det langt overvejende Antal Fingeraftryk i Samlingen og afstikke Grænserne for de forholdsvis faa Grupper, som det er nødvendigt at gennemse.

III.

Laboratoriearbejdet med Registrering af Enkeltfingre bør en Gang for alle være grundigt, for at Søgningen i

de enkelte Tilfælde kan blive saa meget hurtigere. En hurtig Identificering gør Politiets Efterforskning tidobbelt effektiv.

IV.

Registreringen bør føres saa meget til Bunds, at alle 10 Fingre kan sættes sammen i een Registratur. Man behøver da ikke at søge flere Steder, naar man ikke ved, fra hvilken Finger et Aftryk stammer, men man kan nøjes med at søge eet Sted.

Ved at give Kartotek kortene til de enkelte Fingres Aftryk let synlige Numre fra 1 til 10 for hver Finger i en fastsat Rækkefølge og ved at give Kortene forskellig Farve for hver af de 10 Fingre, faar en saadan Registratur alle de Fordele, som en Samling har, der registrerer hver Finger for sig, og ingen af dens Mangler. Ved man f. Eks., at et Aftryk er afsat af en venstre Tømmelfinger, behøver man blot at se paa de Kort, der har denne Fingers Nummer og Farve.

V.

Principet i Mono-Registrering bør være, at de sikreste Karaktertræk vælges som de principale, og at de mindre sikre, f. Eks. Underinddelinger støttet paa Detaillerne, saa vidt muligt kommer sent i Rækken.

Som sikre Karaktertræk, d. e. saadanne som man kan vente at genkende selv paa uklare Aftryk af ringe Udstrækning, kan nævnes: Inddeling i Hovedmønstre, Deltaets Beliggenhed til højre eller venstre, Linietælling til nærliggende Deltaer, saadanne Deltaers Beliggenhed, højt eller lavt, i Forhold til indre Terminus, inderste Figurs Omdrejning, Retning og Højde i Millimeter. Med de her nævnte Hovedprinciper som Udgangspunkt kan et brugbart System opstilles for alle Mønstre med Undtagelse af de to store Grupper, Slynger og almindeligt byggede Hvirvler med større Linietælling til Deltaerne. (Buer er for specielle til Omtale i denne Artikel, men frembyder efter min Mening ikke uovervindelige Vanskeligheder).

Hvorledes registreres nu de to store Grupper? Før dette vigtige Spørgsmaal besvares, indsnævrer Hakon Jørgensen selv Mulighedernes Kreds betydeligt ved at opstille følgende Fordring: Til Registrering bør vælges saa lille et Areal af Fingeraftrykket som overhovedet mulig, saa nær Fingrens Midte (Mønstrets Kærne) som overhovedet mulig.

Dette er et almindeligt Princip for Eenfinger-Registrering, da jo herved Chancen øges for hurtigt at udnytte Brudstykker af Fingeraftryk fra Gerningssted, men Principet taaler en Afvigelse f. Eks. af Hensyn til ret nære Deltaer, hvis Beliggenhed (Linietælling, Højde) man med Tilnærmelse kan fastslaa, selv om de ikke er med paa Gerningsstedsaftrykkene. Principet bør derimod følges strengt for de store Grupper, hvor det ikke kan nytte at regne med Deltaet,

- 1) fordi man sjældent paa Gerningsstedet finder afsat baade indre Terminus og Delta (Deltaer), og
- 2) fordi de store Linietællinger ikke i synderlig Grad præger Karakteren af Mønstrets inderste Parti.

At regne med Deltaets højere eller dybere Beliggenhed er heller ikke gør ligt i de mangeliniede Mønstre, ogsaa af den Grund at Fingrens Drejning paa Gerningsstedet ofte flytter Deltaet betydeligt i Forhold til indre Terminus. Dette er i langt ringere Grad Tilfældet med de Deltaer, der ligger nær ved indre Terminus, da de har en mindre Akse at dreje sig om.

For Hvirvlernes Vedkommende hjælpes man endnu et Stykke paa Vej af Omdrejningsretningen (og Ikke-Omdrejning) og Højden af inderste Figur, for Slyngerne naturligvis af, om Delta er til højre eller venstre.

Men for at Undergrupperne i disse Mønstre ikke skal blive for uoverkommelige at arbejde med, er der vist ingen bedre Udvej end herefter straks som næste Underinddeling at finde en Form for Registrering af de fine Detailler.

Det hyppigt forekommende Gerningsstedsaftryk, bestaaende af indre Terminus og dette Punkts nærmeste Om-

givelser, vil da lige let og lige hurtigt blive fundet, hvad enten der i Virkeligheden er 10 eller der er 25 Linier til Deltaet (Deltaerne). Som et tidligt Inddelingsgrundlag undgaar man for disse Grupper Vedkommende Linietællingerne, som de store Mono-Samlinger alligevel vil strande paa, fordi Undergrupperne da hurtigt vil blive for store.

VI.

Registreringen bør tendere hen til, at alle Fingeraftryk af samme Karakter, saavel ydre som indre Karakter (de fine Detailler) kommer i samme Gruppe.

En monodaktyloskopisk Registratur har ingen Mening, naar Mønstre af samme Karakter dølger sig mange forskellige Steder.

Den ideelle Registrering kontrollerer til en vis Grad sig selv. Finder man Mønstre af samme Karakter forskellige Steder, maa Inddelingsgrundlaget eventuelt forandres, til den rigtige Harmoni er opnaaet.

Naar jeg holder paa, at Registreringen i en Mono-Samling bør føres til Bunds og derfor bl. a. allerede paa et tidligt Stadium i visse hyppigt forekommende Mønstre bør bygge paa et vist Areal Detailler, er det fordi vore Erfaringer mere og mere viser, at dette Princip fører til, at Aftryk af samme Karakter samles i samme Undergrupper. Jeg anser dette for meget vigtigt og beder paa Forhaand om Undskyldning for senere Gentagelser.

Ganske vist viser Erfaringen, at man ofte ikke kan foretage en lignende Registrering af Gerningssteds-Aftrykket. Mit Argument er da det, at Gerningssteds-Aftrykket, naar det overhovedet kan gøres til Genstand for en vis selvstændig Registrering, næsten altid vil kunne henføres til en naturlig afgrænset Undergruppe, der for den øvede Daktyloskops Øje karakteriseres af Mønstrrets Udseende, selv om det ikke er muligt med Sikkerhed at aftegne de enkelte Papillarliniers Forløb.

Kunsten ved Registrering og Søgning er da at indrette

Samlingen saaledes, at man efter en opmærksom Iagttagelse af Gerningsstedsaftrykket kan finde den eller de faa Grupper frem, i hvilke Aftrykket skal findes, hvis Gerningsmandens Fingeraftryk er indsat i Samlingen.

Den store Fordel ved dette Princip er naturligvis den, at Undergrupperne bliver mange og derfor smaa, og Søgningen altsaa hurtig. Som Eksempel kan nævnes, at den største Undergruppe i den internationale Mono-Samlings 14.000 Aftryk, nemlig blandt Slyngerne med Delta til højre med mere end 8 Linier mellem indre Terminus og Delta, ikke tæller 40¹⁾ Aftryk, der igen underinddeles ved forskellige Linietællinger. Hvis Samlingen 10-dobles — og findes der saa mange internationale Indbrudstykke? — vokser Gruppen til knap 400 Aftryk (stadig underinddelt ved Linietællinger). Søgning i en Gruppe af denne Størrelse har jo intet som helst afskrækkende ved sig. Kan man tilmed slutte sig til Linietællingen, bliver Søgningen mindst 10 Gange lettere, og kendes tillige Fingerens Nummer, bliver Søgningen 100 Gange lettere.

Er Gerningsstedsaftrykket klart, slaar man straks ned paa den (eller de faa) Undergrupper, hvor det efter sin Karakter hører hjemme. Maaske rammer man i lykkelige Tilfælde straks Individet. Fordelen ved mange og smaa Undergrupper er her indlysende. Hvis Gerningsstedsaftrykket er saa uklart, at man kun kan sige, hvilken Hovedgruppe det tilhører, vil man ved Gennemgang af denne Gruppe støde paa den eller de Undergrupper, der svarer til Aftrykkets Udseende og Bygning. Ogsaa i dette Tilfælde vil man da spare Tid. Vigtigt er det navnlig, at man opmuntres under det slovende Arbejde, som det er Kort efter Kort at gennemse en stor Gruppe, idet man uden Anstrengelse faar præsenteret de Undergrupper, der ved første Øjekast frembyder særlig Interesse paa Grund af deres ydre Lighed med det søgte Aftryk. Herved skærpes Opmærksomheden

¹⁾ Det maa erindres, at alle 10 Fingre staar mellem hinanden.

paa de vigtigste Punkter af Undersøgelsen. — At et Aftryk kan være saa daarligt eller fragmentarisk, at en systematisk Søgning i en Mono-Samling er ørkesløs, behøver ikke at tilføjes.

Iøvrigt gaar i Øjeblikket vore Bestræbelser snarere i Retning af at mindske end øge Antallet af Undergrupper. De Daktyloskoper, der holder paa, at et stort Antal Undergrupper er af det onde, gør sig skyldig i et principielt Fejlsyn. Det er lige saa principielt urigtigt som at sige, at f. Eks. mindst 12 overensstemmende »Punkter« udkræves til en Identificering. Begge Sætninger er for almindeligt udtrykte. Sagen er den, at et stort Antal Undergrupper af ret grov Karakter frembyder sig naturligt for alle Slags Mønstre, med Undtagelse af de to store Grupper, og disse sidste bliver paa den anden Side næsten ubrugelige i store Samlinger, medmindre man deler dem i forholdsvis mange Undergrupper.

Et almindelig anerkendt Princip for Søgning i en hvilken som helst Samling af Fingeraftryk, nemlig at mærke sig en karakteristisk Ejendommelighed paa et bestemt Sted i Aftrykket og søge paa den, finder naturligvis ogsaa rig Anvendelse her.

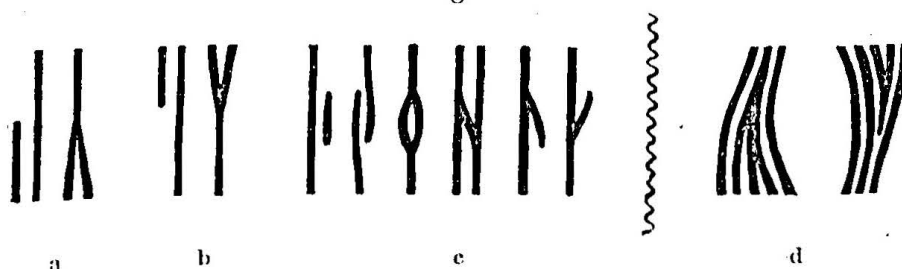
VII.

Gennemførelsen af det omtalte Princip kræver et nøje Kendskab til Fingeraftrykkets fine Detailler. Det havde Hakon Jørgensen. Hans Hovedindsats i den daktyloskopiske Videnskab er, at han har draget Detaillerne, Øjer, Gaffler o. s. v. frem i Forgrunden og efter et nøje Studium af Fingeraftryk fra Gerningssted skrevet Lovene for disse Detaillers Forhold under forskellige Vilkaar. Det har herefter vist sig, at Detaillerne i forskellige Aftryk af samme Finger hyppigt tilsyneladende forandrer sig, idet Begyndelsen (Enden) af en Linie snart viser sig fri, snart sammenhængende med en af Naboliniernes. Billedet viser altsaa snart en fri Linie, snart en Gaffeldeling. Allerede ved Optagelsen af Fingeraftryk i Politiets Laboratorium viser der

sig tilsyneladende Forskelligheder, ja det er slet ikke sjældent, at der er en vis Uoverensstemmelse mellem det rullede og det satte Aftryk af samme Finger, skønt Aftrykkene dog her er optaget under de bedst mulige Forhold.

Paa Gerningsstedet derimod, selv om Objektet er glat, er Vilkaarene oftest de slettest mulige. Lad os tænke os en Indbrudstyv ved Arbejdet. Han støtter sig til et Møbel med venstre Haand, medens han med et Redskab i højre Haand arbejder haardt for at faa Bugt med en Modstand. Venstre Haands Fingerspidser vil da ofte trykkes meget haardt og skævt mod Underlaget, for ikke at tale om, at de vil vrides og glide.¹⁾ Hertil kommer, at det jo ikke er ved Hjælp af Bogtrykkersværte paa de ophøjede Papillarlinier, at Gerningsstedsaftrykket efterlader Mærker, men — i de normale Tilfælde, hvor Objektet er af haardt Stof — ved Hjælp af Sved. Og Fingrene kan være snavsede og

Fig. 1.

snart fugtige, snart tørre. Man kan derfor paa Forhaand vente, at Vilkaarene er forskellige. Tilmed er Papillarlinierne jo ikke af Staal. De er ret bløde eftergivende Hudfolder, der sidder paa Fingerspidens bløde, bøjelige Pude. Paa

¹⁾ Til Undervisningsbrug har Hakon Jørgensen konstrueret det saakaldte »bevægelige Fingeraftryk«, der paa en letfattelig Maade anskueliggør de fine Detaillers Karakter og tilsyneladende Foranderlighed. Flere Politimyndigheder, bl. a. Berlins, har paa Opfordring faaet overladt en saadan Tavle. Dette Hjælpemiddel skal naturligvis ikke udtrykke noget om Hyppigheden af disse Forandringer, ej heller noget om Aarsagerne dertil.

Forhaand skulde man ikke synes, at denne Realitet var gunstig for Hakon Jørgensens System. Papillarliniernes Detailler, som paa Papiret kan opstilles i det nydeligste Skema, saaledes som den foranstaaende Figur 1 viser, undergaar paa Gerningsstedet Forandringer, der tilsyneladende forstyrrer det virkelige Billede saa meget, at man maatte synes at bygge paa Sandbund, naar man tildels bygger et Registreringssystems Undergrupper paa Detaillerne.

Men Hakon Jørgensen fandt her en vis Lovmæssighed. Han paaviste, at der var nogle Egenskaber ved Papillarliniernes Detailler, der trods alle Omskiftelser forblev konstante. Paa saadanne og kun paa saadanne støttede han sine Inddelinger.

Efter Hakon Jørgensen er der to Principer, der byder den fornødne Lovmæssighed. Ved disse to Principer skal jeg dvæle noget udførligere, da vi her staar ved Kærnen i hans monodaktyloskopiske Forskning. Det ene Princip er, at alle Detailler kan sammenfattes under to Kategorier (af praktiske Grunde tre), det andet Princip er, at Detaillernes indbyrdes Afstandsforhold til en given ret Linie er konstant.

- 1) Betragter vi Papillarlinierne paa vore Fingerspidser oppefra og nedefter (ved vandrette Linier fra venstre mod højre) ser vi, at nogle Linier er anatomisk sammenvoksede til nedadgreneede Gaffer og opadgreneede Kontragaffer, medens andre Linier er frie (begyndende eller ophørende Linier). Disse fine bløde Hudfolder udviser et forskelligt Billede i Aftrykket, alt efter Sværtømængde, Tryk, et tilfældigt Støvgran o. s. v. Snart vil en saadan paa Fingerspidsen fritliggende Linie ogsaa paa Aftrykket vise sig fritliggende, men snart vil den tilsyneladende forene sig med en af Naboliniere. Dog Karakteren af de to tilsyneladende forskellige Billeder er og bliver den samme, nemlig henholdsvis *begyndende* og *ophørende* Figur (eller begyndende og ophørende i Forbindelse med hinanden, altsaa topunktet Figur).

Grundene hertil kan være forskellige. I Reglen vil sikkert den anatomiske Gaffel vise en Gaffels Billede. Dog, hvis den i selve Gaffelpunktet er mindre ophøjet end de omgivende Partier, kan den alt efter Trykkets Styrke afsættes baade som Gaffel og som fri Linie. Og hvis Gaffelpunktet af en eller anden Grund (en speciel Fuglighedsgrad, et Stovgran) ikke har taget imod Sværten (ved Gerningsstedsaftryk: ikke er svedig), vil Gaffelegenskaben maaske ikke komme frem. Den frie Linie kan ved skævt Tryk skubbes over mod en Nabolinie, til den berører den, hvorved en Gaffel afsættes. Mulig er Mellemrummet, Grøsten, mellem den frie Linie og Nabolinien delvis udfyldt af Sværte (Sved), saaledes at Trykkets Haardhed bestemmer den fremkommende Figurs Udseende. Ogsaa Beskaffenheden af den Overflade, hvorpaa Aftrykket afsættes, kan have Betydning.

Vi ser imidlertid, at de Forandringer, Fingeraftryksbilledet kan undergaa, følger ganske bestemte Love, og naar man blot regner med disse Love, behøver man ikke at nære nogen Betænkelse ved at benytte de for hvert enkelt Aftryk saa karakteristiske Figurer til Dannelse af Undergrupper.

Vi behøver i Virkeligheden blot at regne med 3 Arter af Figurer indenfor det Areal, der registreres, nemlig

- 1: Begyndende Figurer, hvortil horer begyndende Linie og Gaffel (Fig. 1 a),
- 2: Ophørende Figurer, hvortil horer ophørende Linie og Kontragaffel (Fig. 1 b),
- 3: Topunktede Figurer: Begyndende og ophørende i Forbindelse med hinanden (Fig. 1 c). Disse kan dannes af to frie Linier (Fragmentet, der fremtræder som en enkelt Linie, men i Virkeligheden er en begyndende og en ophørende Linie, der mødes, og en begyndende og ophørende Linie, der ikke adskilles af en ren Linie og i Karakter svarer til et Øje) eller af to Gaffelafde-

linger (Øjet, der dannes ved, at en Gaffel og Kontragaffel mødes, og en Gaffel og Kontragaffel med et fælles Ben) eller af en Gaffeldeling og en fri Linie (Gaffel og Kontragaffel, hvis ene Ben ender, henholdsvis begynder som fri Linie).

Naar to-punktede Figurer opstilles for sig, er det ikke af principielle, men af praktiske Grunde. De er ret karakteristiske for Mønstrrets Udseende og har, særlig udenfor Tommellingrene, betydelig Bevisværdi. Til de topunktede Figurer hører altsaa ikke to begyndende Figurer, der er sammenhængende, eller to ophørende, der er sammenhængende. (Fig. 1 d).

Nu kunde man spørge: Er der virkelig en principiel Forskel mellem de to Figurer, der kendetegnes som begyndende og ophørende? Ser man en Gaffel ovenfra nedefter er den begyndende, men ser man den nedefra opefter er den samme Figur jo ophørende!

Ja, der er netop en principiel Forskel.¹⁾ Den ene Figur, den begyndende, kan nemlig, naar den ses ovenfra nedefter, aldrig nogensinde, selv ikke under de mest abnorme Forhold, antage Udseende af en ophørende Figur. Den kan præsentere sig som fri (begyndende Linie) og som sammenhængende med en af Naboliniere (Gaffel), men aldrig, aldrig, aldrig som ophørende. Og omvendt, den ophørende Figur kan aldrig blive til en begyndende²⁾.

Man kunde endvidere spørge, om den Omstændighed, at den begyndende Linie og Gaffen saaledes slaas sammen, saa at Systemet i Virkeligheden kun interesserer sig for, om der paa et givet Sted forefindes en begyndende Figur,

1) Af praktiske Grunde og for at kunne opstille et fast Tal- og Bogstavsystem i Registreringsformlen har Hakon Jørgensen valgt at følge Linierne ovenfra nedefter (fra venstre mod højre).

2) Denne Kendsgerning er tillige af betydelig praktisk Interesse ved det monodaktylosofiske Arbejde. Tænker man sig en Del af et Gerningssteds-Aftryk som Fig. 2 a og i Fig. 2 b

men gaar meget let hen over det Spørgsmaal, hvorledes denne Figur ser ud — saaledes er nemlig Systemets dybeste Princip —, man kunde spørge, om denne Omstændighed ikke gør for megen Vold paa de virkelige Forhold. Vi ser, at Collins¹⁾ og Born²⁾ slet ikke har Øje herfor, og at Braun-Riss²⁾ gennemfører Principet konsekvent for eenpunktede Figurer, men kun halvvejs for to-punktede.

den tilsvarende Del af det Aftryk fra Monosamlingen, som man vil sammenligne det med, kan man regne med, at der i Gerningsstedsaftrykkets midterste uklare Parti, da Yderlinierne kan følges helt igennem, og der foroven er 8 Linier, forneden 6, findes to ophørende Detailler, som man kan lægge til de øvrige Lighedspunkter, der maatte findes.

Det ved Fig. 2 a og 2 b groft antydede Princip kan i stor Maalestok finde Anvendelse i det praktiske Arbejde, især hvor det mest

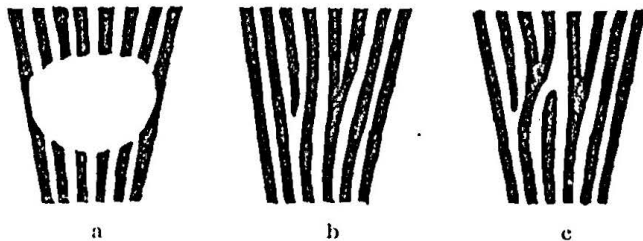

Fig. 2.

tiltrænges, nemlig ved uklare Aftryk og uklare Partier af et Aftryk og ved Fingre, der har faaet Ar, som ikke er med paa Mono-Samlingens Aftryk. Ved Siden af de to nævnte Figurer er aftegnet Fig. 2 c som et Exempel paa en Kombination, som man naturligvis maa regne med. Metoden bliver trods andre Muligheder alligevel af betydelig Bevisværdi, idet disse andre Muligheder ofte kan afvises som alt for usandsynlige. Ogsaa i disse usandsynlige Tilfælde er der en Lovmæssighed tilstede, idet der i Fig. 2 c, hvis der findes tre ophørende Figurer, nødvendigvis ogsaa maa være en begyndende Figur.

¹⁾ Charles Stockley Collins: A Telegraphic Code for Finger-Print Formule and a System for Sub-Classification of Single Digital Impressions, London 1921.

²⁾ Archiv für Kriminologie, Band 82, 4. Heft, Juni 1928.

For Hakon Jørgensen er det afgørende:

- 1) at det er aldeles uberegneligt, om Gerningsstedts-Aftrykket opviser en fri Linie eller en Linie, der er forbunden med Nabolinién, og
- 2) at begge Former for Figurer giver Aftrykket samme Karakter.

Fig. 3.

Fig. 3 a og b skal forestille to Aftryk af samme Finger. I det ene Tilfælde har maaske et kraftigt skævt Tryk virket, maaske Fingeren i det ene Tilfælde var temmelig fugtig, i det andet Tilfælde temmelig tør.

Naturligvis kan man registrere en begyndende Linie som x og en Gaffel som y og overalt søge to Steder i Monosamlingen, nemlig efter Omstændighederne først paa Værdien x, derefter paa Værdien y. Det forekommer mig imidlertid at være logisk at slaa disse to Detailler sammen til en fælles Benævnelse og altid registrere dem med samme Tal. Grundloven i Hakon Jørgensens Mono-System saavel som i hans Fjernidentificeringssystem kan illustreres skematisk i Fig. 4.

Fig. 4.

Der er en helt anden Grund til at betragte denne Regel som Hovedhjørnestenen i al Detail-Forskning, den nemlig at et skarpt Øje vil se en fri Linie, hvor et noget svækket Syn blot vil opfatte Gaffen. I de 10 Aar, jeg har beskæftiget mig med monodaktyloskopiske Studier, har jeg uhyre ofte iagttaget denne Ejendommelighed, naar der forelaa Registreringer til Kontrol. Man kan ikke have een Regel for gode Øjne, en anden for mindre gode. Men selv for skarpe Øjne kommer paa Grund af Papillarliniernes uendelige Variabilitet det Øjeblik, da det beror paa et Skøn, paa et Skuldertræk, om man i en given Figur vil erkende en Gaffel eller en Linie, der endnu er fri.

Fig. 5.

At opstille disse Detailler som forskellige, er vildledende. Man bibringer Folk den Tro, at de virkelig er forskellige. Men for en rationel Betragtning er de det ikke. Man kan identificere med Sikkerhed, selvom Gerningssteds-Aftrykket har en Gaffel, hvor Prøveaftrykket har en ren Linie og en fri Linie. Det glæder mig at se, at man nu i Litteraturen (Braun-Riss) begynder at give Hakon Jørgensen Ret i denne hans Hovedthesis. Den Kritik, der er rettet mod Fjernidentificeringssystemets Detailformler, bunder dybest set i manglende Forstaaelse af den Grundlov, som Fig. 4 skematisk udtrykker.

Navnlig gennem de allerseneste Aar er Fjernidentificeringsbureauet mere og mere kommet til den Erkendelse, at den omtalte Regel er en virkelig Grundlov for det monodaktyloskopiske Arbejde, ogsaa af en Aarsag, der ikke stod Hakon Jørgensen helt klart, nemlig den at Fingeraftrykkets indre Karakter ikke paavirkes af, om en Linie fremtræder som fri eller ikke. Dette skulde Fig. 3 a og Fig. 3 b vise. Det karakteristiske ved disse to Figurer er, at der til højre for indre Terminus nedefter ophører to Linier, hvorved det kendte Mønster opstaar, der smalner nedefter til højre. Men

denne Mønstrets Karakter paavirkes praktisk talt ikke af, om Linierne er fri eller ikke fri. Nu skal det yderligere fastholdes, at vi idelig kommer ud for den praktiske Realitet, at Laboratorieaftrykket er f. Eks. som Fig. 3 a, mens Fig. 3 b er det paa Gerningsstedet fundne Aftryk. Det fører altsaa i hyppigt forekommende Tilfælde hurtigt til Maalet, naar man ved sin Mono-Registrering samler alle Mønstre med begyndende henholdsvis ophørende Figurer paa bestemte Steder af Aftrykket i samme Undergrupper. Derved opnaas nemlig, at beslægtede Mønstre kommer sammen, at Mesalliancer undgaas.

Det er naturligtvis en meget betydningsfuld Side af Hakon Jørgensens Mono-System, at allerede Hovedprinciperne i det medfører saa at sige af sig selv, at beslægtede Mønstre kommer i samme Baas. Bureauets senere Syslen med Underinddelinger har haft det bevidste Maal: at tilfile Undergrupperne yderligere for at sammenskubbe dem, der fra Naturens Haand hører sammen, og udskille fremmede Elementer.

Ogsaa heri kan søges et Forsvar for den tidlige Anvendelse af Detaillerne til Dannelse af Undergrupper i de almindeligste Mønstre, navnlig de mangeliniede Slynger. Hvirvler med et nærliggende Delta og de fleste Dobbelt-slynger, naar de inddeles efter de ovenfor antydede ret grove Principer, vil nemlig til en vis Grad gruppere sig efter Detaillernes Karakter, ganske vist kun til en vis Grad. Men netop derfor bliver de store Slyngegrupper dobbelt stedmoderligt behandlet, hvis de ikke bliver inddelt efter Detaillerne.

Til Slut skal anføres et vigtigt Argument for at betragte Detaillerne som ovenfor udviklet. Det er en nærliggende Indvending mod Benyttelsen af Detaillerne til Undergrupper, at de er for fine hertil, for vanskelige at erkende. Men netop ved at forenkles Detaillerne, som Hakon Jørgensen gør det, bliver de i Virkeligheden et langt grovere Hjælpe-middel — og derfor anvendelige i den monodak-

tyloskopiske Klassificering —, end hvis man benyttede hver lille anatomisk Forskellighed. Billederne i Fig. 4 a jfr. Fig. 5 betragtes som det samme Billede. Det samler i sig alle begyndende Detailler. Saadanne er lette at erkende, mens det derimod er vanskeligt at sige, navnlig paa Gerningsstedsaftryk, om man ser en fri Linie eller en Gaffel. Det er derhos en Umulighed at forveksle Billederne i Fig. 4 a med de ophørende Detailler (Fig. 4 b). Derfor: Opløs Detaillerne som her beskrevet, registrer altid fra oven nedefter, og De vil forbavses over, hvor grov en Inddeling, Detaillerne giver, saa grov, at den med Sikkerhed kan erkendes selv paa et temmelig tarveligt Gerningssteds-Aftryk.

Ved denne Betragtning af Papillarlinierne vil det ses, at ogsaa indre Terminus og Delta er underkastet lovbundne Forandringer.

Af særlig Interesse er dette for indre Terminus i de Mono-Systemer, der som Hakon Jørgensens benytter dette Punkt. Ved konsekvent at regne med alle tænkelige Forandringer i dette omtaalige og særlig udsatte Punkt¹⁾, der normalt maa taale det ubarmhjertigste Tryk, kan man med Sikkerhed opstille alle de Registreringsformler, hvorunder Aftrykket kan være indsat. Det er klart, at Formlen maa skifte, naar indre Terminus flyttes. Men at det er nødvendigt at søge flere Steder, er en naturlig Følge af Detaillernes Variabilitet. At have fuldt Overblik over alle tænkelige Kombinationer er da et stort Gode, ja en Nødvendighed for en virkelig systematisk Søgning. Men dette Overblik naas kun, naar man ved, paa hvilke Maader Detaillerne kan variere.

Det er en Selvfølge, at det gælder om saa vidt gørligt at begrænse Mulighedernes Tal. Uhyre vigtigt er det naturligvis at have et fast Princip for Bestemmelsen af indre Terminus. Det er som nævnt særlig Indvendingen fra

¹⁾ og naturligvis i hele det Areal, der registreres.

engelsk Side mod Mono-Systemer overhovedet (eller ialtfald saadanne, der gaar ud fra et fast Punkt), at et saadant Princip ikke kan opstilles. Imidlertid er det Fjernidentificeringsbureauets Erfaring, at det Princip, der er det mest rationelle og giver den hurtigste Søgning, er at vælge indre Terminus saa centralt i Mønstret som muligt, selv om man derved gør nogen Vold paa Slyngers og Staves Udseende. Den nærmere Udredning heraf hører ikke hjemme i denne Artikel, men Begrundelsen af Principet er meget simpel: Det centrale Punkt kan altid med ret stor Tilnærmelse findes, selv i et kompliceret Mønster, og vil ofte kunne fastholdes, selv om iøvrigt Kærnepartiet er noget uklart eller varierer. Iøvrigt møder jo ogsaa den almindelige 10-Finger-Registrering af Fingeraftryk uden Hensyn til det anvendte System den Vanskelighed, hvorledes indre Terminus skal bestemmes. Det er i sig selv ikke noget let Problem, fordi der findes saa mange Mønstre, hvis Midtparti er kompliceret bygget. Naar det i Fingeraftryk fra Gerningssted ikke sjældent er vanskeligt at bestemme indre Terminus, er det altsaa ikke nogen speciel Indvending imod Eenfinger-Tekniken, saa meget mindre som der ikke kan være Tvivl om, at denne Vanskelighed i de hyppigste Tilfælde skyldes Mønstrets Karakter og ikke en Forrykkelse af Mønstrets Linier paa Grund af unormalt Tryk m. m. Een Ting er imidlertid at fastlægge en Regel for Bestemmelsen af indre Terminus, en anden — og vanskeligere — at begynde Registreringen af Detaillerne i selve dette Punkt. Det har Hakon Jørgensen derfor undgaaet. Han paabegynder denne Registrering tre Linier fra indre Terminus. Her er Udgangspunktet i meget høj Grad sikrere. Det kan i værste Fald medføre en forgæves Søgning efter den Værdi, som fjerde Linie har.

2) Der er en anden Egenskab ved Detaillerne, der er konstant, nemlig hvad Hakon Jørgensen kalder »Rytmen« imellem dem eller deres indbyrdes Afstandsforhold til en given ret Linie.

Denne Linie tænkes lagt gennem indre Terminus vinkelret paa Mønstrets Retning. Mange Aars praktisk Erfaring viser, at den kan indlægges i Mønstret med tilstrækkelig Nøjaglighed. Regnet fra denne Linie vil Detaillerne i det lille Felt, der benyttes til Registrering, vel ikke i forskellige Aftryk bevare den samme absolutte Afstand, men en Detaille, der i et Aftryk ligger nærmere den rette Linie end en Detaille paa Nabolinien, vil paa alle Aftryk bevare denne Egenskab. Detaillernes indbyrdes Afstand fra den omtalte Linie eller Rytmen er konstant. Det maa huskes, at det her omtalte System kun registrerer et meget ringe Areal af Fingerhuden¹⁾.

Dette Forhold kan derfor ogsaa benyttes som Inddelingsgrundlag.

Punktet *m* (Fig. 3 a) vil altid ligge nærmere ved Linien end Punkt *n*. Bevægelsen fra *m* til *n* er ned, ikke op.

Det er ikke min Hensigt i denne Artikel at komme ind paa Enkelthederne i Fjernidentificeringsbureauets Mono-System²⁾. De store Træk er angivet i Hakon Jørgensens

1) Bureauet eksperimenterer i de store Grupper med et Areal, der er 4 mm højt og efter Omstændighederne lidt smallere eller lidt bredere, hvorhos der eventuelt for en enkelt Karakters Vedkommende gaas 1 eller 2 mm i Højden. Arealet er ikke meget større end et stort kulørt Knappenaalshoved.

2) Den lille Samling paa 14000 Fingre af internationale Indbrudstypve m. fl. er overmaade haandterlig og paalidelig. En Identificering af et Gerningsstedsaftryk for Politiet i Groningen foretoges paa faa Minuter. Hvorledes en stor Samling (national eller international) paa flere Hundrede Tusinde Fingre, indrettet efter samme System, vil arbejde, savnes der Erfaring for. Jeg har den personlige Overbevisning, skont den naturligvis maa arbejde tungere end en lille Samling, at den vil være tilstrækkelig haandterlig, og at den i væsentlig Grad vil øge Politiets Slagkraft. Jo mere komplet dens Materiale bliver, des flere Resultater giver den, selvom den enkelte Søgning af de utydeligere Aftryk efterhaanden vil beslaglægge megen Tid. Det gælder om at udvælge de rette Folk til at betjene den.

Lærebøger herom¹⁾, og med Underinddelinger i visse Mønstre eksperimenteres der i Øjeblikket, bl. a. saaledes at visse beslægtede Grupper er registreret paa forskellig Maade. Det praktiske Arbejde skal afgøre, hvilken Registrering der bliver den endelige.

Et Mono-System kan ikke opfindes paa en Maaned eller et Aar. Siden 1914 har Fjernidentificeringsbureauet stadig syslet med Problemet, og har endnu i Aar foretaget Forandringer. For hver endelig fastslaaet Inddeling og for hver Nydannelse kan der altid gives gode Grunde.

Paa dette Sted har jeg blot ønsket at fremsætte mit Syn paa, hvilke Hovedprinciper der bør ligge til Grund for det rationelle monodaktyloskopiske Arbejde.

At man erhverver et fyldigere Kendskab til Fingeraftrykket, hvis man opbygger monodaktyloskopiske Registraturer, og da især, hvis man forbinder dette Arbejde med et videnskabeligt Studium af de fine Detailler, kan ikke være tvivlsomt.

Det daglige Arbejde paa et Fingeraftryksbureau, der arbejder alene med sin 10-Fingersamling, byder ingen Lejlighed til et saadant Studium.

Jeg vover at paastaa, at et indgaaende Kendskab til de fine Detaillers Karakter og til deres Vilkaar under forskellige Forhold vil uddybe Kendskabet til Fingeraftrykket og gøre den Sagkyndige mere fortrolig med sit Stof. Man faar ogsaa en i Begyndelsen paa statistiske Undersøgelser bygget, senere instinktiv sikker Fornemmelse af, hvor i Aftrykket

¹⁾ Lærebog i Fjernidentificering og Eenfingerregistrering, København 1923, 138 Sider.

Distant Identification and One-Finger Registration, New York 1923, 129 Sider.

Systema de Identificacao a Distancia e Registro Monodactylar, Rio de Janeiro 1924, 151 Sider.

Einzel-Fingerregistrierung, Graz 1926, 54 Sider.

de forskellige Detailler, ikke mindst de topunktede, er af særlig Bevisværdi, og derigennem et sikrere Skøn over Brudstykkers Værdi til Identificering. Og en stor Mono-Samling, ordnet efter de her omtalte Principer, vil frembyde et Kontrolmateriale af betydelig Værdi, idet man herfra kan fremtage de beslægtede Aftryk til Sammenligning, hvorved Øjet vil blive yderligere aabnet for saadanne Karaktertræk, som i det givne Tilfælde er sædvanlige, noget usædvanlige eller sjældne. Metoden skærper Blikket og øger Oversigten, saaledes at man personlig mere sikker og med et større Bevismateriale som Grundlag kan overbevises og overbevise om, at et givet Brudstykke af et Gerningsstedsaftryk er for almindeligt bygget til at virke individualiserende, eller har et saadant Særpræg, at det enten er sandsynligt eller fuldkomment sikkert, at Identitet foreligger.

Endelig benytter jeg gerne Lejligheden til at kritisere den hyppigt anvendte Fremgangsmaade, naar Fingeraftryksbeviset skal anskueliggøres for Dommere og Nævninger, at fremstille Diagrammer af saavel Gerningssteds-Aftrykket som Prøveaftrykket, hvormed det skal sammenlignes. De fremtræder som geometriske Figurer, som et Netværk af rette Linier, der forbinder de forefundne Detaillers Punkter. Men de gør ikke Rede for disse Punkters Karakter og de maa forekomme usagkyndige temmelig forvirrende. Hvorfor ikke lave en noget skematisk Tegning af selve Fingeraftrykkene? Saadanne Tegninger fortæller mere om Detaillernes Karakter og vil virke mere levende paa Nævningerne.

Diagrammer kan dog kun virke overbevisende, naar der er »Dækning« tilstede. Jeg vil gerne betone som min dybeste og sikreste Overbevisning, at det er en principiel Fejl at forlange Dækning for at konstatere Identitet. Det er en overfladisk og udvendig Betragtning. Den vilde kun være rigtig, hvis Papillarlinierne var af Staal. Jeg ved, at dette Dækningsprincip hist og her holdes højt i Ære. Efter min Mening fører en Fastholdelse af dette Princip

det daktyloskopiske Arbejde et Skridt tilbage og reducerer Betydningen af Politiets vigtigste tekniske Hjælpemiddel.

Spørgsmaalet om Dækning er for mig underordnet. Fingerens Tryk paa Gerningsstedet vil ofte gøre krumme Linier lige og lige Linier krumme. Det er netop en meget interessant Opgave at paavise Identitet, selv hvor Tryk eller Vridning mod et Objekt delvis har forandret Fingeraftrykkets Udseende.

Næst en Lighed i Hovedmonstret er det, hvorpaa jeg lægger Hovedvægten, og hvori jeg ikke taaler nogen Afvigelse, at alle paa Gerningsstedets-Aftrykket sikkert konstaterede begyndende og ophørende Figurer genfindes paa Prøveaftrykket som begyndende og ophørende (og naturligvis, at det tilsvarende Areal af Prøveaftrykket ikke har individuelle Ejendommeligheder), at der kan tilvejebringes samme Linietællinger imellem dem (hvorved det er meget vigtigt at fastholde Hakon Jørgensens Grundlov i Fig. 4), og at deres Dybde i Forhold til en given Linie i det store og hele følger samme Rytme. Men jeg forlanger ikke, at Dybden skal være den samme. Man kan ikke forlange det umulige.

For alle Indvendingers Skyld undlader jeg ikke at tilføje, at jeg anser det for en erfaringsmæssig fastslaaet Kendsgerning, at Fingerhudens anatomiske Udseende ikke undergaar Forandringer i Livets Løb, bortset fra let erkendelige Gammelmandsrynker og livsvarige Ar, med andre Ord: Det ideelle Billede af Fingeraftrykket er altid det samme. Det er Omstændighederne ved Optagelsen og navnlig ved den spontane Afsættelse af Fingeraftrykket, der ofte langt fra er ideelle. Identitet kan desuagtet altid konstateres, naar vedkommende Aftryk har den fornødne Udstrækning og Klarhed. Men det maa tilstræbes at hæve Papillarlinie-Forskningen op i Videnskabens Plan.

Jeg er af den Anskuelse, at en omfangsrig monodaktyloskopisk Registratur, naar den er rationelt sammenstillet,

d. v. s. naar Mønstre af samme Karakter findes i samme Gruppe, vil være en Guldgrube for Iagttagelser angaaende Mønstrenes Karakter ikke blot i højre og venstre Haand, men ogsaa i de enkelte Fingre. Men et virkeligt Overblik over, hvilke Egenskaber der er karakteristiske for den enkelte Fingers Aftryk, naas kun gennem et Eenfingersystem, der sammenstiller alle 10 Fingre i eet Kartotek.
